

Szkolenie GREEN Laboratorium EKSpérimentów

Katowice, Park Hotel Diament

02-05/06/2025

„Po pierwsze Zero Waste, czyli ta planeta jednak posiada jakieś dno...”

Zero Waste to **ambitny, ale nie utopijny** plan, by produkować tak mało śmieci, jak to ludzko możliwe. Opiera się na zasadach x razy „R” – w wersji 5R: Refuse, Reduce, Reuse, Recycle, Rot – po polsku odmawiaj, ograniczaj, używaj ponownie, przetwarzaj i... kompostuj.

Ziemia na debecie

Według raportu International Resource Panel światowe zużycie surowców **potrojiło się** od 1970 r., a jeśli nie zmienimy kursu, do 2060 r. wzrośnie o kolejne 60 % – a jak nam wiadomo nikt jeszcze nie odkrył zapasowej planety¹.

Cyrkularność – gospodarka, która umie w pętle

Z gospodarką cyrkularną jest jak z wykrawaniem kruchych ciasteczek - ścinki stają się pełnowartościowymi wypiekami. Już teraz Europa odzyskuje 11,8 % surowców krążących w gospodarce, ale cel to co najmniej dwójka z przodu².

Średni Europejczyk wrzucił w 2023 r. do pojemników na surowce 246 kg odpadów, dając im szansę na **drugie życie**. To już 48 % miejskich śmieci; dekadę temu było to 37 %. W tym samym czasie zasięg wysypisk spadł o prawie 1/3³.

Ekologiczny rachunek zysków i strat

Kupując mądrze, wychodzimy na plus podwójnie: wydobywamy mniej surowców, a w portfelu rosną oszczędności. Przykład? Wielorazowy kubek zwraca się po 15 użyciach względem papierowego, a butelka filtrująca oszczędza ok. 800 zł rocznie. Im mniej napędzamy popyt na nowe surowce, tym **niższy jest ślad węglowy** ukryty w każdym produkcie.

¹ reuters.com

² eea.europa.eu

³ ec.europa.eu

Cały ciężar na konsumentach?

Spokojnie – konsumenci nie są sami w walce o bezpieczną przyszłość kolejnych pokoleń (konsumentów). Europejskie prawo podąża za nieuchronnym końcem zasobów naturalnych i wytycza kierunki rozwoju, który ma być zrównoważony a nie dynamiczny za wszelką cenę.

- **Dyrektywa „Right to Repair”** nakazuje producentom zapewnienie części zamiennych i instrukcji napraw przez co najmniej 7 lat⁴.
- **Pakiet Gospodarki Cykularnej** wyśrubował cele recyklingu: 65 % odpadów komunalnych i 70 % opakowań do 2035 r.⁵
- **Dyrektywa SUP** wyrzuca z rynku jednorazowe słomki i sztućce; 2024 r. to ostatni dzwonek na plastikowe kubki bez wkładu materiału z recyklingu. Przeciętny mieszkaniec UE produkuje już 36,1 kg plastikowych opako-śmieci rocznie.⁶

Zestaw dobrych eco-nawyków do wdrożenia od poniedziałku

Co zatem zostaje po naszej stronie? Wystarczy **mądrze przygotowywać się do zakupów** i przemyśleć, jak w swoim życiu poszukać urealnienia dla idei Zero Waste. Kilka podpowiedzi poniżej:

1. **Lista zakupów & pełny żołądek** – eliminuje zakupy z serii „wpadło do koszyka samo”.
2. **Własna torba** – jedna, wielorazowa po 50 użyciach niweluje ślad węglowy tej plastikowej.
3. **Aplikacja Too Good To Go** – kolacja z uratowanych resztek i mniej metanu na wysypiskach.
4. **Kompostownik balkonowy** – dwa wiadra, kilogram dżdżownic i masz domową fabrykę odżywczego humusu (ale dla gleby - nie na kanapkę).
5. **Napraw, nie wymieniaj** – dzięki zmieniającym się przepisom lokalne punkty naprawcze rosną i będą rosły jak grzyby po deszczu.

Zero Waste to nie ascetyczna dieta, lecz **logiczny i niezbędny przepis** na mniej śmieci, mniej kosztów oraz bezcenną szansę, że zasobów tej planety starczy na dużo dłużej... Kto więc ma wolną chwilę, niech policzy, ile się da zaoszczędzić na własnych śmieciach, bo zawsze wychodzi na plus!

⁴ europarl.europa.eu

⁵ ec.europa.eu

⁶ europarl.europa.eu